

אין בין המודר פרק רביעי נדרים

ר"ן לה.

עין משפט
נר מצוה

ז א ב מ"י פ"ה מהל'
 נדרים הלכה ד סמג
 לאוין רמב טו"ש ע י"ד
 סימן רטז סעיף ח:
י ג מ"י פ"ד מהלכות
 מעילה הלכה ט:
יא ד מ"י שם הלכה י:
יב ה מ"י שם פ"ו הלכה
 יא:

גליון הש"ס

בְּהָרָ"ן דִּהָא מַת וּבֹר' וּן
 לְבָא דַּמְסֵר. וְכֹל הָא
 פִּשְׁטָר קָמָה הוֹחֵה
 לְחִילוֹ כְּכִי עֵנִי לְפָסוּק
 מֵאִי וּבְדִמֵי הָרָן לְעַל הָא
 סִיךְ כְּכִד דְּקָסָה הִנָּח
 כִּד קָר לְבָרֵה וְנִמְסֵר
 הִרָא"ש אֲבָל הִכָּא כְּפִרָה
 וְיִקְרֹדוּרֵי לִי הוֹחֵה ו' ו'
 דְּבָא לְפָסוּק עֵנִי דְּקָסָה
 שְׁלֹ אֲחֹר הִשְׁאֵלִי לִיהִנֵּת
 מִמֶּה אֶס אֶן כ' לְדָבָא
 מִתָּה כֹה לְמֹתֵר שְׁלֹ
 כְּמִתָּה וְע': בְּהָרָ"ן דִּהָא
 דִּיקָא גַּם לְבָרֵה שְׁאִין
 בְּחִיבָה שְׁלֹ וּבֹר' וּן וְיִקָּא
 כֹּה מִתָּוֹת ע' ע"כ:

תוספות

קונם פרה שיש לי שאני
 הניח על גבי ערסתי אב
 של פרה אלא וי
 של גדרים קוים ולי קאלר
 שזמור לי קונם פרה שיש
 לי שזולר ליהנות כל ממנה
 כלו שאלו לי פרה אחרת
 ולי יס לי מהא קוים
 עילין וז שזמר בלגון היה
 נכסי עילין קונם אם יש לי
 פרה אלא וי שזאני עשה
 לי מהא קונם ונאנא קוים
 פרה אחרת ונעה ואפרה
 הפרה וההכנסה עליו ונבי
 קונם ותי יס' פירמירוס
 מה א שנתנה לו במבתה
 ובוררת מה דמו לא ויקר
 פרה אחרת שזו וכן
 שנתנה לו ממנה מותרת
 וקס'ד שנתנה מההדי
 למודר ומנשי שנתנה לו על
 עילין דמי לפירוש שזלעיל
 וינא דמי קונם ונאנא
 שנתנה לאפרה ואקידוס
 עילין ואע"י דלא האן
 קעין קאלר לפי ראשון
 דלעיל דייק מעילין קשה
 ונאנא פירץ ממנה לו פרה
 ואקידוס אלא מה
 עילין דלפי פירוש
 ראשון גרס שניתנה לשון
 רבינו וקלי נתי ואקנס
 ודוחא ואז שכלל הפסוק
 גרסי' שניתן אקידוס
 ונשבעת דקלי דוקא אפרה
 ואקידוס לרבי פירוש
 וא"י אכתי אלא
 גופא קשה קל אלא
 לא מה שניתן משום
 נכסא אלא מירי משום
 מה לאמנעין אלא שזלעיל
 דמי ואקידוס שניה ונאנא
 ליסאל ממנו היה עיקר
 הדין וכן בכלל ענין
 כל העומד ענין גזר

איציביה וכו' השאילני פסדך הקנייה. פרה המונחת בפניהם: קונס
פרה שאני קנוי עליך. קונס עליך פרה זו אם אני קניתי אלא פרה זו
או שאוסר עליו כל נכסיו אם יש לו פרה אלא זו: **נחיוו אסור.** אם
נמצא שיש לו פרה אחרת או קורדוס אחר: **מס או שנסנה לו במסנה**

וְלֹא בִמְתֵנָה לֹא פִרְתָּה וְלֹא קִרְדוּמָה
 נִכְסִי הֵן. וְקִסְיָךְ שֶׁהַמְדִיר נָתַן לַמּוֹדֵר
 וְאַחֲרָיָה שֶׁרִי * וְקִסְיָא לְרֹבָא דְלִשְׁקֵר:
 שִׁמְתָנָה לוֹ עַל יְדֵי אַחֵר. שְׁמַנְתָּ מִדִּיר
 לְאֵינִישׁ דַּעֲלָמָא וְאַחֲרָיָה נִתְּנָה זֶה לַמּוֹדֵר:
 דִּיקָא נָמִי דַקְלָתָא שְׂמִיטָנָה לוֹ. כְּלוּמָר
 שֶׁכָּךְ הָיְתָה קִבְלָה בִּידֵם לְקִרְוֹת מִתְּנָה
 בְּחִירָק אֶף עַל פִּי * שְׁאִין בְּכַתִּיבָה שׁוֹם
 הַפֶּרֶשׁ: וְלַעֲנִין הַלְכָה קִימָאן לֹא אַעֲגִי
 דִּיהִצְיָה נִיהִלִּיה בִּמְתֵנָה אֲסוּר הִדְבִּי
 פִּשְׁטָא לִיה רֹבָא וְאַסְקִינָא דִּיקָא נָמִי
 דַקְלָתָא כּו'. וְכַתֵּב הַרְשָׁא ז"ל דְּכִי
 הִכִּי דִּיהִבָה בִּמְתֵנָה אֲסוּר הִ"ה אִם
 לְקַחוּ מוֹדֵר מִמֶּנּוּ דַּחַד טַעֲמָא הוּא:
 יֵשׁ מַעֲיֵלָה בְּקוֹנוֹמוֹת. הַלּוֹקֵר דְּכֵר עֵלְיוֹ
 בְּקוֹנָם וְהִנֵּה מִמֶּנּוּ מִי מַחֲיִיב מַעֲיֵלָה
 אִו לֹא מִי אֲמַרִּין דַּעֲשָׂאוּ כְּקִרְבָן וְחִיִּיב
 עֵלְיוֹ אֲסֵם מַעֲיֵלָה כִּהְנֵה מִן הַקִּדְּשִׁים:
 תַּפּוּל הִנָּה לְהַקְדֵּשׁ לְמִימְרָא כִּכְקֵשׁ.
 דְּלִי לֹא דְמִי קוֹנוֹמוֹת לְהַקְדֵּשׁ הוּא לִיה
 לְמִימֵר וְיֹדִין הִנָּה לִים הַמְלֵא דַקְלָתָא
 בְּכַל דְּכֻמְתָּא אֵלָּא מִשּׁוּם דְּבִקְוֹנוֹמוֹת יֵשׁ
 בְּהֵן מַעֲיֵלָה כִּהַקְדֵּשׁ כִּיּוֹן דְּכַהַקְדֵּשׁ עֲסִיק
 תִּנָּה תַּפּוּל הִנָּה לְהַקְדֵּשׁ: קוֹנָם כְּכֵר
 וּו הַקְדֵּשׁ. שְׁאֲסֵרָה בְּקוֹנָם כְּכֵל כִּהַקְדֵּשׁ
 שְׁהוּ אֲסוּר לְכָל אִדָּם: אִכְלָה בִּין הוּא
 בִּין חֲכֵרָה מַעֲל. דִּישׁ מַעֲיֵלָה בְּקוֹנוֹמוֹת:
 לְפִיכָךְ יֵשׁ לֹה פְדִיוֹן. דְּכִיּוֹן דַּמְתַּסֵּר
 אֲכֻלִּי עֲלָמָא כִּהַקְדֵּשׁ תַּפִּים פְּדִיוֹת:
 כְּכֵר וְעֵלִי הַקְדֵּשׁ אִכְלָה הוּא מַעֲל.

דנהי דלא מיתסרה אלא עליה כמתהני איהו מינה מעל: **חצירו** **לא מעל לפיכך אין לה פדיון**. דכיון דחצירו לא מעל לא אליס בהקדש לתמספס פדיונה: **והרא"י** בין כך ובין כך **לא מעל לפי שאין מעילה בקונמות**. בין בקונס כללי שאסר לכל בין בקונס פרטי: **ורענץ** הלבח ק"ל כ"ר^מ דיש מעילה בקונמות דהא רב נחמן פסיק ליה לרבא במיתניין שיש מעילה וצ"י שצעות שמים בתרא (שצעות ס"ט) נמי מפסיקין דרימ' לרצנן הלכך ק"ל דיש מעילה. וק"ל נמי דקונס כללי שו לו פדיון. ומסתפקא לי מאן דמעל בקונמות אי מישתריה הוא קונס לבתר דמעל בהקדש שיצא לחולין ע"י מעילה: **כדרי עלוך ונסנה לו במתנה מי מעל**. כלומר מי מעל במתנה זו דכיון דיש מעילה כי היכי דאמר בהקדש^א דנטל אצו או קורה של הקדש מעל אע"י שלא הוציאה הכא נמי מכיון שזכה בה שייכא מעילה שיצאה מרשות אוסר ונכנסה לרשות מקבל: **למעול** נטול **הא לא אסרה עליה**. ומכאן תשובה לרמב"ם ו"ל שכתב (בפרק) המדיר את חצירו והצילו נוקם משום של יחל דברו כמו שכתבתי למעלה בפ' ואלו מומתרים^ב: **למעול מקבל יכול דאמר הסיירא בעינא איסורא לא בעינא**. שאילו היה יודע שהוא של איסור לא היה רואה לזכות בה ונמנעא זכיה בטעות ואינה זכיה. ואע"ג דבמוציא מרשות הקדש אפשר דאפי' בטעות מעל שאני הכא שהוא של הוציאה אלא חצירו הוציאה וזה לא עשה אלא שקבלה: **אמר ליה מקבל מעל לשכסויא**. כלומר מהשתתא איה דחד מהם מעל ממנה טעמי דלמדת אלא מעילה לשכסויא מעל. נהי דגבי זכיה חמירין דהכי בטעות היא לשכסויא לא חמירין הוי מדי דהוא אכל מוציא מעות הקדש לחולין: ירושלמי^ג נדר מן הככר מהו לתמס כו את דיו ולא איפשיטא:

מתני'

מכנסים: הוא מעל וחבריו לא מעל לפיכך אין לו פדיון והב"א בין דין ובין כך לא
 יתכן אלא קאי לטעם דלעיל תימנך בין הוא בין חזירי כל מעל וקשה לטענה דבין
 מלחא דר"מ ועוד משמע דלעיל לר"מ אין זו מעילה וכל מקום אלא זו מעילה וקשה
 (הפ) משמע האי זו זו מעילה משום דבדיו לפדיון אלא משמע דיש זו פדיון בקומת
 הקדש מעל מאי קשמען כל פשוטא דקדש גמור זו זו פדיון ומעילה לר"י לר"א דרש"א
 קיום בלאו הקדש שאמר הכר כלל מהו הקדש ולכן זו זו מעילה וכן שאמר כלל דרש"א
 קיום שאמר כלל מהו הקדש. ותמנאי אומרים בין כך ובין כך ר"י קאי אפילו לרש"א משום
 גממות אף מועילין:

ה"ג קונס פרה שאני הנאה נך. והכי משמע קונס יהו עליך שאר פירות שיש לי שאני מהנה נך כלומר שאין לי פרה אחרת וזו שיש לי איני ממשאליך שזו לא רצה להשאילי והאחרות אסורות עליו צנדר או שאמר לו נכסי אסורין עליך אם יש לי פרה אחרת אלא זו ונמנא שיש לו פרה איתניביה אמר לו הני קונס פרה שאני קנוי לי פרה אלא זו השזו קונס קרדום (6) שיש אם יש לי קרדום אי "בחיי אסור מת או זה מותר א"ר אחא בר לו על ידי אחר א"ר שניתנה לו ולא קתני רבא מרב נחמן יש ב אמר ליה תניתיה מק תיפול הנאה להקדש הקדש יש בו מעילה מעילה כתנאי (6) קונבנא בין הוא ובין חבירו מ ככר זו עלי (6) להקדש לא מעל לפיכך אין לה וחכ"א בין כך ובין מעילה בקונמות א"ר אויא לרב אשי כברי מי מעל למעול גותין למעול מקבל יכול איסורא לא בעיתי לכשיוציא השכל המוצא כסבור של חולין הוא

ונתנה לו על ידי אחר הואיל ולא יאִת מרשותו קודם לכן אסור. ולא
דמי להיכא דליגנבה מיניה משום דהיכא דליגנבה מיניה הואיל
ושאלא מדעתו דבעל הכר יאִת מרשותו כעודה צידו דמי ואסור אבל
היכא שנתנה לו צמתנה על ידי אחר יאִת מרשותו מדעתו: ולא
קמחי שנתנה לו. דמשמע שהוא עצמו נתנו לו: יש **מעילה**
בקונמות. היכא דאמר קונס ככר זו ואכלו מי הוי הקדש
מעליא דיש צו מעילה ומעל או לא: **[פנימוה מקום]** **שנוטלי**
מעליה שר. ומודר היינו דאמר קונס ומדמי ליה להקדש: **קונס**
ככר זה הקדש. שאמר בלשון הקדש ובלשון קונס והוא הדין
נמי לא אמרה אלא בלשון קונס: **צין הוא צין חצירו מעל.**
שהרי הקדישה סתם אכולי עלמא: **לפיכך.** הואיל ויש צו מעילה
יש צו פדיון ויאִת לחולין דהוי כשאר הקדש: **אמר זו עלי הקדש.**
כיון דאמר עלי עליה ידידה שוויה הקדש והוא מעל אס חכל
חציב לשומי: **חצירו לא מעל.** דלא אסרה אלא על עצמו
וגבי חצירו הוי כחולין: **לפיכך אין לה פדיון.** שהוא עצמו אין
יכול לפדותה לעולם שרי אמר עלי ולא על אחר ואחר אין יכול
למעול צה: **צין כך וצין כך.** צין אמר סתם צין אמר עלי לא
מעל צין הוא וצין חצירו אף על פי שאמר הקדש כיון דאמר נמי
קונס שאין מעילה בקונמות: **מי מעל.** אליבא דמאן דאמר יש
מעילה בקונמות קצעי: **הא לא אסירא עליה.** דנותן: **האסירא ניהא**
לי דסיסיב לי איסורא לא צעיתי. כלומר דצתורת היתר קבלתיה
ממך ולא צתורת איסור: **וכסבור של חולין פו** **מעל.** אעפ"כ. הכי
נמי אף זה המקבל אע"פ שסבור זה המקבל שהיתר הוא כי אכלה מעל:

וּמִמֶּנּוּ מִיֵּשֶׁבֶת דְּבַר הַתּוֹמָה לֹא לָלֶדֶת: **אִיסּוּרֵא** לֹא בְּעֵי דְלִיקְרָה. דְּלֵךְ מִמֶּנּוּלָה כְּשׁוּגָה הוּא וְאִילָּו
הַיְחִי מִקְרָגָלָה בְּאִתּוֹרָה מִשּׁוּם שֶׁל הַקֶּדֶשׁ כְּשׁוּגָה מַעַל אֶפֶס¹ עַל דְּרֹם שִׁיָּה שֶׁל
שָׁמַיִם כִּיּוֹן מִשּׁוּם אֲנָלוּ מִלִּקְרֵא חֶסֶד לִמּוּת בְּסֵם אֶלֶף הִזְכֵּר מִזֵּי יְדוּעָה אִיסּוּרֵא
לִבְיָשׁוּיָא. דְּלֵךְ דְּרֵךְ שֶׁל הַקֶּדֶשׁ² אִתּוּ יִזְלָה עַד שִׁמְעוֹן וְרֹכֵי אֲמִירָן בְּמַעֲיָלָה הָאֲחֵרָה
דִּירָה לְתַנּוּתוֹ וְזִכָּר בְּעַל הַיָּם קֹדֶם שֶׁנִּתְּנוּ לְתַנּוּתוֹ חֲטוּיֵי מַעַל לְכַסּוּיָא:

(א) שבעות כב. [ע"ש
ויחמו' דשס וחו' יבמות
פסח. ד"ה אי קסבר],
(ב) [כגון ע"ז מנ:],
(ג) [חגיגה ו:ט"ז], (ד) [דף
טו. ד"ה הלכה], (ה) [פ"ד
סוה"כ], (ו) ז"ל אינו מועיל
בו עד שיוצא,

הגהות הב"ח

(ח) גמ' קונס קרדוס לי
כנ"ל ומצנח שיש נמחק:
(צ) שם ככר וז עלי הקדש
כנ"ל ואות לי נמחק:
(ג) רש"י ד"ה ה"ג וכו'
וליהבנות: (ד) ד"ה או
שנתנה לו וכו' נכסי עליך
ומאחר שמה וכו' והבי
גמי אס: שמה וכו' וספור
של חולין הן אעפ"כ מעל
הכא נמי:

מוסף רש"י

שניתנה לו על ידי
אחר. אבל נגזר לא להוֹסִיל
ושלל מעמו דענל הככר
יוֹאֵל מרשותו כעדה
(דאמ"ה)
לפיכך יש לה
שמופת פדיונה
לחולין, יוֹאֵל
דהקדש כמי (ויקרא כז)
נערך (שברעות
(בב.).
לפיכך אין לה
פדיון. להמירה לו שלל
מאמר פדיון באיסורין (שם).

פירוש הרא"ש

[illegible]

ללא אסורה עילוויה. ולא מ
היייתי יודע שהיא אסורה ל
הקדש לא היה רוצה לזכות
לא צעירא למקני: מקבל מ
לשלומו